

**MUNKAERŐPIACI TÜKÖR**  
**2012**

## MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

FAZEKAS KÁROLY – főigazgató, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • KOLTAY JENŐ – ny. tudományos főmunkatárs, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • KÖLLŐ JÁNOS – tudományos tanácsadó, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet • LAKATOS JUDIT – szakmai főtanácsadó, Központi Statisztikai Hivatal • LÁZÁR GYÖRGY – tanácsadó, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat • NAGY GYULA – egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem, Emberi Erőforrások Tanszék

Sorozatszerkesztő  
FAZEKAS KÁROLY

# **MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2012**

**Szerkesztette**  
**FAZEKAS KÁROLY**  
**BENCZÚR PÉTER**  
**TELEGDY ÁLMOS**

**MTA KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT KÖZGAZDASÁG-  
TUDOMÁNYI INTÉZET, ORSZÁGOS FOGLALKOZTATÁSI KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.  
BUDAPEST, 2012**

A kiadó címe:  
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont  
Közgazdaság-tudományi Intézet  
1112 Budapest, Budaörsi út 45.  
A kiadvány megrendelhető a kiadó címén  
e-mail: [biblio@econ.core.hu](mailto:biblio@econ.core.hu)  
telefon: (06-1) 309-2649  
telefax: (06-1) 319-3136

Copyright © MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi  
Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, Országos  
Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft., 2012

Borító fotó © Choi Jae Ho, 2012

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fazekas Károly  
Olvasószerkesztő: Patkós Anna  
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert  
Nyomdai előkészítés: [font.hu](http://font.hu)  
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic  
Nyomdai munkák: Oliton Kft.

## TARTALOM

Előszó .....	9
A magyarországi munkapiac 2011–2012-ben ( <i>Cseres-Gergely Zsombor, Kátay Gábor &amp; Szörfi Béla</i> ) .....	17
A gazdasági környezet és a foglalkoztatottság alakulása .....	19
Munkakínálat .....	23
Munkakereslet .....	26
Munkanélküliség .....	32
A bérek alakulása .....	36
Közelkép – I. Adók, transzferek és a munkapiac .....	41
Szerkesztői előszó ( <i>Benczúr Péter</i> ) .....	43
1. Bevezetés ( <i>Benczúr Péter &amp; Sándor László</i> ) .....	51
1.1 Az empirikus kutatások alapjául szolgáló hazai adatállományok ( <i>Bálint Mónika</i> ) .....	68
2. Az adóköteles jövedelem rugalmassága ( <i>Benczúr Péter, Kiss Áron &amp; Mosberger Pálma</i> ) .....	77
3. A munkakínálat extenzív határa ( <i>Kátay Gábor &amp; Scharle Ágota</i> ) ....	104
4. Az adóváltozások hatásainak elemzése mikroszimulációs modellek segítségével ( <i>Benedek Dóra, Kátay Gábor &amp; Kiss Áron</i> ) .....	119
5. Az adók és transzferek munkakeresleti hatásai .....	138
5.1. A munkakeresleti hatások mérésének elméleti kerete ( <i>Földessy Árpád &amp; Scharle Ágota</i> ) .....	138
5.2. Korábbi bértámogatási programok foglalkoztatási hatása ( <i>Galasi Péter &amp; Nagy Gyula</i> ) .....	140
5.3. Bértámogatás hatása az idősebb munkavállalókra ( <i>Cseres-Gergely Zsombor, Földessy Árpád &amp; Scharle Ágota</i> ) .....	146
5.4. A minimálbér differenciálása Magyarországon – érvek és ellenérvek ( <i>Scharle Ágota &amp; Váradi Balázs</i> ) .....	153
5.5. A munkavállalót és a munkaadót terhelő adók és járulékok eltérő hatásának nemzetközi irodalmáról ( <i>Földessy Árpád</i> ) .....	159
6. Adóelkerülés, adócsalás, fekete- és szürkefoglalkoztatás ( <i>Benedek Dóra, Elek Péter &amp; Köllő János</i> ) .....	165
6.1. A zsebbe fizetés elterjedtsége és a munkanélküliségtől való félelem ( <i>Tóth István János &amp; Fazekas Mihály</i> ) .....	183
6.2. Minimálbér vagy minimális adókulcs? ( <i>Mirco Tonin</i> ) .....	184
6.3. Szürkít vagy fehérit? Az alkalmi munkavállalói könyv mint járulékkedvezmény ( <i>Földessy Árpád &amp; Scharle Ágota</i> ) .....	186
Függelék. Az MTA KTI-TÁMOP adatbázis .....	188

Közélpép – II. A vállalati jellemzők hatásai a munkapiaci folyamatokra ...	191
Szerkesztői előszó ( <i>Telegdy Álmos</i> ) .....	193
1. A szakszervezeti bérrés becslése Magyarországon ( <i>Rigó Mariann</i> ) ....	200
Függelék. A becsült egyéni béregyenlet .....	213
2. A külföldi beruházások hatásai a munkavállalók béreire ( <i>John Sutherland Earle &amp; Telegdy Álmos</i> ) .....	215
3. Privatizáció, foglalkoztatás és bérek ( <i>John Sutherland Earle &amp; Telegdy Álmos</i> ) .....	231
4. A külkereskedelem hatása a vállalati munkaerőre és a bérek alakulására ( <i>Koren Miklós &amp; Tóth Péter</i> ) .....	249
A munkapiac intézményi környezetének alakulása 2011 szeptembere és 2012 augusztusa között ( <i>Busch Irén, Cseres-Gergely Zsombor &amp; Neumann László</i> ) .....	275
Bevezető .....	277
A munkapiaci szakpolitika eszközei .....	278
Munkapiaci hatású szakpolitikai eszközök .....	288
A foglalkoztatáspolitikai finanszírozásának súlypontjai 2011–2012-ben .....	316
Statisztikai adatok .....	325
1. Alapvető gazdasági adatok .....	327
2. Népeség .....	329
3. Gazdasági aktivitás .....	332
4. Foglalkoztatottak .....	340
5. Munkanélküliek .....	350
6. Keresetek .....	367
7. Oktatás .....	374
8. Munkaerő-kereslet .....	378
9. Regionális különbségek .....	380
10. Munkaügyi kapcsolatok .....	388
11. Jóléti ellátások .....	391
12. Munkát terhelő adók .....	396
13. Nemzetközi adatok .....	400
14. A fontosabb adatok forrásai .....	402
Munkapiaci kutatások. Válogatott bibliográfia ( <i>Bálint Éva</i> ) .....	407
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke .....	419

A KÖTET SZERZŐI

BÁLINT ÉVA – MTA KR TK KTI  
BÁLINT MÓNKA – MTA KR TK KTI  
BENCZÚR PÉTER – MNB  
BENEDEK DÓRA  
BUSCH IRÉN – NFSZ  
CSERES-GERGELY ZSOMBOR – MTA KR TK KTI  
ELEK PÉTER – ELTE  
FAZEKAS KÁROLY – MTA KR TK KTI  
FAZEKAS MIHÁLY – UNIVERSITY OF CAMBRIDGE  
FÖLDESSY ÁRPÁD – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET  
GALASI PÉTER – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM, MTA KR TK KTI  
JOHN SUTHERLAND EARLE – GEORGE MASON UNIVERSITY, CEU, MTA KR TK KTI  
KÁTAY GÁBOR – MNB  
KISS ÁRON – MNB  
KOREN MIKLÓS – CEU, MTA KR TK KTI  
KÖLLŐ JÁNOS – MTA KR TK KTI  
LAKATOS JUDIT – KSH  
MIRCO TONIN – UNIVERSITY OF SOUTHAMPTON, CEU  
MOSBERGER PÁLMA – CEU  
NAGY GYULA – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM, MTA KR TK KTI  
NEUMANN LÁSZLÓ – EURÓPAI MUNKAÜGYI TANULMÁNYOK KÖZPONTJA  
RIGÓ MARIANN – CEU  
SÁNDOR LÁSZLÓ – HARVARD UNIVERSITY  
SCHARLE ÁGOTA – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET  
SZÖRFI BÉLA – MNB  
TELEGDY ÁLMOS – MTA KR TK KTI, CEU  
TÓTH ISTVÁN JÁNOS – MTA KR TK KTI  
TÓTH PÉTER – NORTHWESTERN UNIVERSITY  
VÁRADI BALÁZS – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET, ELTE